

kommuner med større bymæssige Bebyggelser. Uanset de paagældende Fælles-Besvarelsers Kvalitet maa disse betegnes som ikke ganske stemmende med Hensigten med Spørgeskemaets Udsendelse, idet man af de saaledes modtagne, paa de fleste Punkter enslydende Besvarelser ikke faar et saa fyldigt og omfattende Billede af, hvorledes den gældende Lovgivning i Praksis aabenbarer sine Brist, som man vilde have faaet, ifald hvert Raad (Bestyrelse o. s. v.) havde bygget Besvarelsen alene paa sine egne Erfaringer og sit eget Skøn.

Det følger af Sagens Natur og den almindelige Form, hvori flere af de stillede Spørgsmaal er holdt, at i mange Tilfælde den samme positive Besvarelse med samme Ret kan henføres til flere forskellige af Skemaets Spørgsmaal, og en Gennemgang af Skemaerne viser, at dette i stort Omfang har fundet Sted. Endvidere kan en Besvarelse, der efter sit Indhold bedst gives i Sammenhæng, indeholde flere forskellige Bestanddele, som — med den Formulering Spørgeskemaet har — bør henføres til hver sit Spørgsmaal. Til en vis Grad vil et Spørgeskema, som det foreliggende virke som en Spændetrøje baade ved Besvarelsen og ved Bearbejdelsen af Svarene, og dette vil være Tilfældet med en hvilken som helst Fordeling af de behandlede Emner mellem de forskellige Spørgsmaal og en hvilken som helst Formulering af disse. Der er imidlertid ved Bearbejdelsen af de afgivne Svar — af Hensyn til Overskueligheden — lagt Vægt paa, at det samme Svar overalt er henført til det samme Spørgsmaal. I de Grænsetilfælde, hvor forskellige Besvarelser, der efter deres Indhold grænser tæt op til hinanden, af formelle eller andre Hensyn er henført til forskellige Spørgsmaal, eller hvor en Gruppe af Besvarelser under eet Spørgsmaal naturligt maa ses og bedømmes i Sammenhæng med en Gruppe under et andet andet Spørgsmaal, vil der i det følgende blive gjort opmærksom derpaa. Det er endvidere ved den foretagne Bearbejdelse anset for at være af væsentlig Betydning, at Svarene samles i visse Hovedgrupper, idet man i modsat Fald — ved Hensyntagen til alle forskellige Formuleringer, hvori en bestemt Anskuelse kan fremtræde — vilde drukne i Mangfoldigheden; og en saadan Gruppe af Svar, der i det væsentlige drejer sig om det samme Forhold eller er Udtryk for det samme Ønske med Hensyn til Ændring af en bestaaende Lov, er da henført til det Spørgsmaal, hvortil Svarene nærmest skønnes at henhøre, uanset at visse af de i Gruppen medtagne Svar maaske med samme Ret kunde henføres til et andet Spørgsmaal.

Det vil af det anførte forstaaes, at de afgivne Svar ved Bearbejdelsen i mange Tilfælde har maattet gøres til Genstand for en »Fortolkning«. Dette, der i alt væsentligt dog kun tager Sigte paa Sognekommunerne, gælder ikke blot en Mængde Svar, hvis Mening er mere eller mindre uklar, men ogsaa en Række Tilfælde, hvor den paagældende Myndighed, ledet dertil af Spørgsmaalenes Formulering (der lægger Vægten paa de »indvundne Erfaringer«), har refereret forefaldne Tilfælde, uden at det af disse umiddelbart fremgaar, hvilke Lovbestemmelser der ønskes ændrede, supplerede, ophævede o. s. v. Og det følger atter heraf, at Materialet ikke tillader en nøjagtig Optælling af, hvor mange Kommuner der bør henføres til den ene eller den anden Gruppe af Besvarelser, og at der, hvis en Optælling dog foretages, — saaledes som det er sket ved den til Grund for det følgende liggende Bearbejdelse — til Støtte for Bedømmelsen af, hvor udbredt et givet Ønske om en bestemt Lovbestemmelses Ændring er, vil knytte sig en vis Usikkerhed til de talmæssige Angivelser, som resulterer af en saadan Optælling. Dette bør erindres ved de i det følgende anførte Talangivelser, og det maa ses i Forbindelse hermed, at disse overalt er anført med runde Tal.

Ved Siden af den her omtalte Usikkerhed, der paa Grund af Besvarelsernes Ubestemthed og Vanskeligheden ved at sammenfatte dem i skarpt adskilte Grupper knytter sig til en Optælling, som den nævnte, er der Grund til at fremhæve, at en saadan Optælling giver et Indtryk af, at der klæber en vis Tilfældighed ved de afgivne Besvarelser.